

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená dne X
státní příslušnost Irácká republika
místem pobytu v ČR X
zastoupena advokátem JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M.
sídlem Oveňecká 78/33, 170 00 Praha 7 - Bubeneč

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 6. 2019 č.j. OAM-951/ZA-ZA11-K02-PD1-2017

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), jímž rozhodl o žádosti žalobkyně o prodloužení doplňkové ochrany

podané dne 12. 2. 2019 tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o azylu**“) se doplňková ochrana neprodlužuje.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně poukázala na to, že žalovaný v rozporu s ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, a porušil též ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu, neboť žalobkyně splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, a dále porušil ust. § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu žalobkyni hrozí nebezpečí vážné újmy.
3. Konkrétně namítala, že bezpečnostní situace v Iráku se nezměnila takovým způsobem a v těch relevantních aspektech, aby bylo možné vyloučit, že žalobkyni v případě návratu nebude hrozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, žalovaný chce nyní odepřít prodloužení doplňkové ochrany na základě stejných informací, které dříve považoval za relevantní k jejímu udělení. Uvedla, že bezpečnostní situace v Iráku je nadále velmi špatná a nestabilní, i když irácký premiér Hajdar Abádí oznámil v listopadu 2017, že Islámský stát (dále jen „**IS**“) byl oficiálně poražen a boje proti zbylým jednotkám pokračují pouze v pouštní oblasti, tyto boje nadále probíhají v některých oblastech Iráku, dochází k teroristickým útokům, pokračuje napětí mezi centrální vládou v Bagdádu a iráckým Kurdistanem, Spojené státy též mluví o odhalení nových hrozeb ze strany Teheránu a jím podporovaných sil v regionu. Poukázala na řadu zpráv z května 2019 a z průběhu roku 2018, dle kterých existuje riziko opětovného posílení ISIS, sílí regionální napětí, v B. došlo v roce 2018 k častým útokům menšího rozsahu a méně častým s velkým počtem obětí, celkově zde bylo nejvíce obětí, v některých oblastech např. Kirkúk, jsou útoky proti iráckým bezpečnostním složkám na denní bázi, skupina IS se přetavila v teroristickou síť, po celém Iráku jsou rozesté spící buňky IS, mezi Irákem a Sýrií se pohybuje 20-30 000 bojovníků IS, pokračuje rekrutování nových bojovníků, v září 2018 došlo ke třem útokům minometným granátem v tzv. zelené zóně B., dalším významným faktorem jsou šiitské milice, které dříve bojovaly proti IS a nyní se postupně vracejí domů, někteří se přidávají ke kriminálním gangům, v praxi neexistuje možnost vnitřního přesídlení, riziko stoupnutí na nášlapnou minu, terorismus a riziko únosu existují v celé zemi, bezpečnostní situace zůstává nejistá. Rovněž zůstává nejistá situace osob navrácených do Iráku, irácký ambasador ve Finsku se v minulosti vyjádřil v tom smyslu, že Irák bude přijímat zpět pouze ty, kteří se vracejí na základě vlastní vůle, a osoby, které spáchaly trestný čin. Vytýkala žalovanému, že sice v napadeném rozhodnutí zmiňuje zdroje lidskoprávních organizací, avšak relevantním způsobem nevyhodnotil informace v nich obsažené, z těchto zdrojů jasně vyplývá, že se situace oproti roku 2018 (udělení doplňkové ochrany) nezměnila tak zásadním způsobem, aby bylo možné vyloučit riziko dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

4. K osobnímu riziku vážné újmy nebo zabití žalobkyně odkázala na svou výpověď, dle které měl její manžel ve vlasti významné postavení, byl v radě I. o. a., před odjezdem čelili výhrůžkám, úspěšní a silní lidé jsou v Iráku pronásledováni a je jim vyhrožováno ozbrojenými složkami, jejichž činnost není vládou postihována. Tvrdila, že po jeho odjezdu ze země se na něj několikrát ptali neznámí lidé, na jejich domě je nápis „Chceme vaši krev“, žalobkyně se bojí, že ihned po příjezdu na letiště by byl její manžel zajat a nejspíš zabit, nemůže se vrátit z důvodu dřívějšího postavení svého manžela, také jejich některé děti musely ze země odejít, protože měly problémy, dceři byla nedávno prodloužena doplňková ochrana v České republice. Žalobkyně a její manžel se po svém příjezdu nemůžou obrátit na policii, protože ta nyní nestíhá trestat trestné činy, stejně by jim nepomohla, poukázala na některé zprávy, dle kterých je vláda práva oslabena. Dále poukázala na to, že ženy bez mužského doprovodu jsou v Iráku reportovány jako zvlášť zranitelné, manžel žalobkyně pobývá v ČR na základě doplňkové ochrany, při návratu do vlasti by nebyl nikdo, o koho by se mohla opřít. V Iráku zůstává většina útoků na ženy nenahlášená, násilí je zaměřeno na ženy aktivní v politice či v sociální sféře, včetně aktivistek v oblasti lidských práv, podnikatelek, novinářek, modelek a účastnic soutěže krásy, které jsou podrobovány zastrahování a týrání, v září 2018 byla zaznamenána série vražd prominentních žen, žalovaný se těmito skutečnostmi zabýval nedostatečně. Z toho dovozovala, že nedošlo k zásadnímu snížení rizika útoku na žalobkyni.
5. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.
6. Dne 24. 10. 2019 podala žalobkyně obsáhlé doplnění žaloby, nicméně vzhledem k tomu, že tyto námitky uplatnila až po lhůtě k podání žaloby a nejednalo se o nové skutečnosti, soud již k těmto námitkám v souladu s ust. § 71 odst. 2 a § 72 odst. 1 s.ř.s. a ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu nepřihlížel.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření nesouhlasil s obsahem žalobních námitek, neboť nedokládají, že by žalovaný porušil relevantní zákonná ustanovení, mezinárodní závazky ČR či zásady správního řízení, odkázal na obsah správního spisu, napadené rozhodnutí nepovažoval za vadné či nezákonné. Měl za to, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi sdělenými žalobkyní a opatřil si dostatečně objektivní a aktuální podklady.
8. Poukázal na to, že doplňková ochrana byla žalobkyni udělena dne 11. 4. 2018 na dobu 12 měsíců z důvodu probíhajícího ozbrojeného konfliktu v Irácké republice, na podkladě shromážděných materiálů dospěl k závěru, že v současné době se již Irácká republika nenachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu, byť situace není zcela ideální v důsledku proběhlého konfliktu s Islámským státem, což vyplývá i ze zpráv žalobkyně. Nejde však o svévolné nerozlišující násilí představující pro žalobkyni vážné individuální ohrožení jejího života nebo tělesné integrity v důsledku vnitřního ozbrojeného konfliktu v zemi původu.

Uvedl, že po dobytí Mosulu a dalších měst Irák v prosinci 2017 ohlásil definitivní porážku Islámského státu, schopnost Islámského státu provádět teroristické útoky je po jeho porážce značně omezena, bezpečnostní podmínky v zemi se významně zlepšily, o čemž svědčí též návrat 4 milionů osob ze zahraničí. V B. žije i dcera žalobkyně s manželem a s jeho rodiči a sestra žalobkyně se svými rodinami, což rovněž nesvědčí o špatné bezpečnostní situaci v zemi původu. Žalovaný se potížení manžela žalobkyně zabýval v samostatném správním řízení, avšak ani tomu nebyla doplňková ochrana prodloužena, žalobkyně se tak nebude do Iráku vracet sama, ale s manželem, nelze na ní pohlížet jako na zvlášť zranitelnou osobu. Nebylo zjištěno, že by žalobkyni hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, jak je vyžadováno § 14a zákona o azylu. Trval na tom, že doplňkovou ochranu již není třeba prodlužovat, napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem. Žalobkyni byla v roce 2018 udělena pouze subsidiární doplňková ochrana, musela být srozuměna s tím, že na základě zákonných důvodů tato již v budoucnu nemusí být prodloužena, odkázal na rozsudky Krajského soudu v Ostravě ve věci iráckých žadatelů o doplňkovou ochranu.

9. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta jako nedůvodná.

IV. Obsah správního spisu

10. Ze správního spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti:
11. Žalobkyně podala dne 14. 11. 2017 v České republice žádost o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 4. 2018 č.j. OAM-951/ZA-ZA11-K10-2017 byla žalobkyni udělena doplňková ochrana podle ust. § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění žalovaný neshledal, že by žalobkyni v případě návratu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a to mimo jiné proto, že žalobkyně se svým manželem se nesnažili své problémy se soukromými osobami nijak řešit a proti popsanému jednání se bránit a hledat pomoc u státních orgánů, aniž by žalobkyně tento postup přesvědčivě odůvodnila, ani u jejího manžela žalovaný neshledal, že by jím tvrzené potíže mohly být relevantní z hlediska ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Doplňkovou ochranu žalobkyni udělil podle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, shledal, že v případě návratu nelze vyloučit vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního a vnitřního ozbrojeného konfliktu, posuzoval situaci v Iráku v letech 2015 - 2017, zjistil, že situace v oblasti lidských práv v Iráku zůstávala v roce 2016 předmětem vážných obav, přestože irácké síly dobyly zpět velkou část území dříve ovládanou Islámským státem, v oblastech, které zůstaly pod jeho kontrolou, se Islámský stát nadále dopouštěl zvěrstev, zasahoval civilisty, násilí se dopouštěly též irácké bezpečnostní síly (ISF), Lidové mobilizační síly i kurdské bezpečnostní síly (KSF). Vyšel též ze zpráv Human Rights Watch ze dne 18. 1. 2018 a Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, ze kterých zjistil, že v roce 2017 probíhaly intenzivní multinárodní vojenské operace v Iráku proti Islámskému státu (ISIS), tyto boje vedly k vysídlení 3,2 milionu Iráčanů, z nichž více než 1 milion zamířilo do iráckého Kurdistanu, než došlo k porážce ISIS, používal tento civilisty jako lidské štíty, podnikal útoky chemickými zbraněmi a cílil na prchající

civilisty, irácké síly se uchýlovaly k hromadným popravám, mučení a násilným zmizení stovek osob podezřelých ze spolupráce s ISIS, problematická byla též situace v Kurdistánu. Dále zjistil, že irácké a kurdské složky, polovojenské miliční oddíly, koaliční složky a ISIS porušovaly mezinárodní humanitární právo, dopouštěly se válečných zločinů a hrubě porušovaly lidská práva při ozbrojeném konfliktu, dále popsal násilnosti, ke kterým docházelo v průběhu válečného konfliktu a které zasahovalo civilisty, do prosince 2017 byla dobyta zpět území a centra obyvatelstva, která byla v držení IS, do listopadu bylo přes 987 648 obyvatel Ninive vnitřně vysídleno z důvodu operace znovudobytí Mosulu, po celém Iráku zůstává vysídleno přes 3 miliony osoby. Na základě toho dospěl k závěru, že v zemi původu probíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu, resp. nelze vyloučit, že by tato byla vystavena hrozbě vážné újmy, konflikt zasáhl poměrně značné území země, za současné závažné humanitární krize a napětí mezi jednotlivými komunitami a aktéry nelze vyloučit možnost jeho opětovné reeskalace do dalších částí země či stupňování násilí, a to prakticky na celém území Irácké republiky.

12. Dne 12. 2. 2019 žalobkyně požádala o prodloužení doplňkové ochrany s odůvodněním, že bezpečnostní situace v Iráku není dobrá, zvykli si na život v ČR, má strach z ozbrojených milic v Iráku, které unášejí lidi, když byli ve vlasti, přijely do podniku jejího manžela, chtěly výkupné a posílaly jim výhrůžky, připustila, že bezpečnostní situace v Iráku je nyní lepší, nejsou už tolik bombové útoky, neví, co by se jim stalo po návratu do vlasti, nedovede si to představit. Tvrdila, že milice si v zemi dělají, co chtějí, státní orgány nefungují, jak mají, v B. ani E. situace není stabilizovaná, běžný život nefunguje, nelze normálně chodit do práce, prakticky není elektřina, voda téměř neteče, zdravotní služby nefungují, ví to od známých a sousedů. Uvedla, že z hlediska bezpečnostní situace nastalo v zemi zlepšení, nedochází k teroristickým útokům, ale život obyčejných lidí stále není dobrý, v B. žije její dcera s manželem a dvě sestry žalobkyně, mají tam zázemí, jsou s manželem finančně zajištěni. Dalším důvodem žádosti je zdravotní stav jejího manžela.
13. Žalobkyně byla řádně předvolána k seznámení se s podklady pro rozhodnutí na den 10. 6. 2019, k danému úkonu se však nedostavila, ani se neomluvila.
14. Dne 14. 6. 2019 vydal žalovaný napadené rozhodnutí, kterým doplňkovou ochranu podle ust. § 53a odst. 4 zákona o azylu neprodloužil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na to, že žalobkyni byla doplňková ochrana udělena z důvodu zhoršené bezpečnostní situace v Iráku a probíhajícího ozbrojeného konfliktu, takže nebylo možné vyloučit hrozbu vážné újmy pro žalobkyni, shrnul tvrzení žalobkyně uvedená při pohovoru dne 25. 4. 2019, uvedl, že vycházel ze spisového materiálu, z obsahu její žádosti, z protokolu o pohovoru, z rozhodné části spisu z řízení ve věci mezinárodní ochrany manžela žalobkyně a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Iráku, konkrétně se jedná o: Informace OAMP ze dne 1. 6. 2018 Irák - Situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, vnitřně vysídlené osoby, návraty, současný vývoj, Výroční zpráva Amnesty International Irák 2017/18 ze dne 22. 2. 2018, zpráva ČTK ze dne 18. 12. 2018 Maas: Bezpečnostní situace v Iráku je zralá pro návrat

uprchlíků, Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Irák, 2018 - údaje o zemi, Informace MZV ČR č.j. 133066/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 Irák – situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, Informace OAMP ze dne 18. 3. 2019 Irák – situace etnických a náboženských menšin, bezpečnostní situace, návraty. Po porovnání zjištěných informací shledal, že došlo k takovým zásadním a trvalým změnám situace v zemi původu, že doplňkové ochrany již není zapotřebí. Podrobně se zabýval se bezpečnostní situací v Iráku, a to na stranách 3 – 5 napadeného rozhodnutí, připustil, že situace tam není stoprocentně stabilizovaná, i v současnosti dochází v omezené míře k nepředvídatelným a nahodilým útokům proti příslušníkům bezpečnostních složek, civilnímu obyvatelstvu a infrastruktuře, avšak již v prosinci 2017 byla vládou vyhlášena definitivní porážka IS v zemi, dle aktuálních informací v zemi neprobíhá občanská válka ani konflikt s jinou zemí, boje sice vedly k vysídlení 3,2 milionů Iráčanů, z nichž 1 milion zamířil do Iráckého Kurdistanu, avšak již 4 miliony obyvatel země se dobrovolně vrátilo do svých domovů, což dokresluje faktické zlepšení bezpečnostní situace, o čemž nemůže být pochyb. IS přes svou porážku nadále podnikal ojedinělé útoky malého rozsahu, na konci roku 2018 jsou téměř 2 miliony Iráčanů vnitřně vysídleny, hrozba terorismu přetrvává, ale po celý rok 2018 aktivně probíhá rekonstrukce oblastí osvobozených z pod kontroly IS, jehož porážka je trvalá, klesá i počet ozbrojených útoků, do země se navrací stále větší procento osob, které prchly před válkou. V zemi působí řada místních bezpečnostních sil, ozbrojené síly a vnitrostátní orgány činné v trestním řízení udržují pořádek v rámci celé země, počty incidentů a jejich obětí nadále klesají, to se týká i B., kde počet teroristických útoků výrazně klesl, zároveň jsou útoky příležitostné a málo úspěšné, útoky IS stále cílí na obchody a trhy s velkou koncentrací lidí, v B. byla otevřena řada ulic a zrušeny stovky kontrolních míst, bezpečnostní složky se snaží likvidovat spící teroristické buňky, bezpečnostní situace v B. obecně zůstává dobrá. Dále rozebral i situaci v regionech, kde se zasahuje proti zbytkům bojovníků IS. Z toho dovodil, že se jedná o dlouhodobý, tvrdý a úspěšně zakončený boj ze strany iráckého státu a států koalice proti IS, i když se vyskytují občasné incidenty, nejde o celoplošné a nerozlišující násilí, doplňková ochrana je opodstatněna pouze tehdy, pokud vlastní stát nemůže cizinci poskytnout ochranu, což však aktuálně již je možné, vyplývá to z několika nezávislých informačních zdrojů, je patrné výrazné zlepšení bezpečnostní situace v Iráku, což ostatně ohledně B. připustila též žalobkyně a jejího manžel. Považoval za zřejmé, že již není dána situace ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009 č.j. 5 Azs 28/2008-68 ohledně třístupňového testu, který však situace žalobkyně nenaplňuje. Měl za to, že žalobkyně své obavy z působení milic spojila s negativními zážitky svého manžela z minulosti, poukázal na původní rozhodnutí ze dne 11. 4. 2018, kde se s těmito námitkami plně vypořádal a neshledal je za důvodné, mj. zde shledal, že žalobkyně s manželem se neobrátili na žádné státní orgány. Její obavy považoval za zcela obecné, žalobkyně žádné konkrétní nebezpečí neuvedla, její tvrzení o nefunkčnosti státních orgánů považoval za nepodložené spekulace, z materiálů shromážděných žalovaným naopak vyplývá zlepšení bezpečnostní situace a snaha o dodržování pořádku, nelze dovodit, že by docházelo ke svévolným a plošným nelegitimním aktivitám ozbrojených složek bez možnosti občanů obrátit se se žádostí o pomoc na příslušné orgány, např. policii. Poukázal též na bezproblémový pobyt žalobkyně v Iráku v E. v době od února do září

2017 po vydání prvního rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 1. 9. 2016, kdy žalobkyně se svým manželem nevyužili možnosti meritorního posouzení jejich žádosti o mezinárodní ochranu ve Francouzské republice, u žalobkyně tedy dostatečnou míru individualizace rizika neshledal. Dále poukázal na to, že v Iráku žije řada jejích rodinných příslušníků, včetně dcery, kteří tam nečelí výraznějším problémům, zmínil též dobrou ekonomickou situaci žalobkyně a jejího manžela, překážku v návratu neshledal ani ve zdravotním stavu jejím či jejího manžela, měl za to, že cílem žalobkyně je legalizace jejího pobytu v České republice, k tomuto účelu však může využít prostředky dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Shrnul, že důvody, pro které jí byla udělena doplňková ochrana, již pominuly a není dán důvod k jejímu prodloužení.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze o věci samé rozhodl bez jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), jelikož žalobkyně i žalovaný souhlasili s projednáním věci bez jednání.
16. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „**procedurální směrnice**“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).
18. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.
19. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 k tomu uvedl, že: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“

Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana.

20. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě cizince stabilizovala a tato změna je natolik významné a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2013, č.j. 6 Azs 15/2013 - 35).
21. Soud shledal, že žalovaný v této souvislosti své důkazní břemeno unesl a dostál své povinnosti zjistit, zda došlo k významné změně poměrů v zemi původu žalobkyně, nedopustil se tak porušení zásady materiální pravdy dle ust. § 3 správního řádu. V napadeném rozhodnutí se zabýval tím, zda po vydání původního rozhodnutí došlo z hlediska ozbrojeného konfliktu v Iráku, jehož existence byla shledána v původním rozhodnutí, k zásadním změnám, za tímto účelem žalovaný shromáždil řadu aktuálních materiálů z doby po vydání původního rozhodnutí. Nelze souhlasit s tím, že by žalovaný vycházel ze stejných materiálů, jako v původním rozhodnutí, když tehdy se jednalo o materiály vztahující se k období let 2015-2017 vydané před 11. 4. 2018 (datum původního rozhodnutí), zatímco v posuzovaném případě se jednalo o jiné materiály z období po 11. 4. 2018, včetně zpráv z počátku roku 2019 (s výjimkou zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, k čemuž se soud vyjádří níže). Žalovaný velmi podrobně rozebral zjištění učiněná z nově shromážděných materiálů, na jejich základě shledal, že poté, co v prosinci 2017 byla oficiálně deklarována porážka Islámského státu, se země již nenachází ve stavu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, kdy by plošně docházelo ke svévolnému a nerozlišujícímu násilí, měl za to, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Tyto závěry jsou v souladu též s recentní judikaturou Nejvyššího správního soudu.
22. Nejvyšší správní soud se situací v Iráku zabýval v řadě svých rozhodnutí, z posledních například v usnesení ze dne 23. 3. 2021, č.j. 8 Azs 297/2020-32, kde uvedl: *„Nejvyšší správní soud (stejně jako krajský soud a žalovaný) v žádném případě nezpochybňuje, že situace v Iráku je nadále složitá, nejistá a do určité míry nestabilní. Zároveň ale nelze přehlédnout, že se značně liší od situace, v jaké se země nacházela v uplynulých letech. V Bagdádu, v němž stěžovatel naposledy pobýval před opuštěním Iráku, je podle informací, z nichž žalovaný vycházel, bezpečnostní situace obecně dobrá. Zlepšuje se přinejmenším již od roku 2013, a to i přes teroristické útoky prováděné ve městě příslušníky IS v posledních letech.“*... *„Doplňková ochrana je totiž ze své povahy pouze dočasným institutem [§ 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Pokud tak chce stěžovatel v ČR zůstat a legalizovat zde svůj pobyt (případně i v souvislosti s plánovaným sňatkem s občankou ČR), slouží mu k tomu instituty podle zákona o pobytu cizinců.“* Zároveň zde Nejvyšší správní soud uvedl, že: *„Posouzení otázky zlepšení bezpečnostní situace, její stabilizace a trvalosti těchto změn je navíc plně v souladu s četnou judikaturou zdejšího soudu ve vztahu k Iráku [srov. rozsudek ze dne 16. 5. 2019, č.j. 1 Azs 389/2018-38, či usnesení ze dne 6. 6. 2019, č.j. 1 Azs 46/2019-59, ze dne 26. 6. 2019, č.j. 10 Azs 135/2019-31, ze dne 4. 10. 2019, č.j. 4 Azs 299/2019-47, ze dne 18. 12. 2019, č.j. 2 Azs 271/2019-28, ze dne 17. 4. 2020,*

č.j. 9 Azs 32/2020-36, a ze dne 30. 4. 2020, č.j. 2 Azs 368/2018-82, ze dne 10. 6. 2020, č.j. 8 Azs 354/2019-34, ze dne 22. 10. 2020, č.j. 7 Azs 37/2020-32, a ze dne 18. 12. 2020, č.j. 10 Azs 285/2020-45).”

23. V rozsudku ze dne 16. 5. 2019, č.j. 1 Azs 389/2018-38 Nejvyšší správní soud uvedl: „*V této souvislosti soud uzavřel, že ač bezpečnostní situace v Iráku není ideální, v současné době zde neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vycházel přitom z údajů shromážděných ve spise pocházejících od nezávislých zpravodajských zdrojů (Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch, Česká tisková kancelář či International Crisis Group), které stěžovatel nezpochybnil. Stěžovatel navíc žil v Bagdádu, který nebyl ani není pod nadvládou organizace Islámský stát.*“ V usnesení ze dne 6. 6. 2019 č.j. 1 Azs 46/2019-59 publ. pod č. 13156/2019 Sb. NSS soud dovodil, že situace v zemi není zcela stabilizovaná a stále zde dochází k páchání násilí i na civilistech, nicméně nelze dovodit, že by se jednalo o tzv. totální konflikt.
24. Žalovaný nijak nepopíral, že situace v zemi zůstává složitá, stále dochází k bezpečnostním incidentům v podobě útoků zaměřených též proti civilnímu obyvatelstvu a infrastruktuře ze strany příslušníků Islámského státu, kteří vytvořili tzv. spící buňky, v zemi zůstává kolem 2 milionů vnitřně vysídlených osob, v příhraničních oblastech se stále zdržují bojovníci IS, avšak považoval za podstatné, že počet těchto incidentů a útoků klesá, bezpečnostní situace se trvale zlepšuje, pokračuje rekonstrukce poničených oblastí a vzestupný trend návratů obyvatel do svých domovů. Zabýval se konkrétně též situací v B., odkud pochází žalobkyně, kde rovněž shledal významné zlepšení bezpečnostní situace. S ohledem na to dospěl k závěru, že oproti původně hodnocenému stavu již v Iráku došlo k takovým změnám, že udělení doplňkové ochrany žalobkyni dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu není nutné, soud se s tímto závěrem ztotožňuje.
25. Ani z tvrzení žalobkyně ohledně bezpečnostní situace v Iráku, která zamýšlela prokazovat řadou zpráv označených v žalobě, nevyplývá, že by v zemi původu žalobkyně přetrvával tzv. totální konflikt, z těchto tvrzení lze dovodit pouze existenci řady přetrvávajících problémů v podobě napětí, teroristických útoků ze strany příslušníků Islámského státu, nášlapných min, únosů a dalších, to však žalovaný nijak nerozporoval, naopak vycházel z toho, že tyto problémy v zemi existují, situace není ideální. Svůj závěr o neprodloužení doplňkové ochrany však postavil na tom, že se již nejedná o riziko plošného a nerozlišujícího násilí na celém území Iráku, což tvrzení žalobkyně nejsou způsobilá vyvrátit. Z tohoto důvodu soud neprováděl dokazování zprávami navrženými žalobkyní v žalobě, a to bez ohledu na to, že žalobkyně soudu tyto důkazy ani nepředložila (pouze uvedla odkazy na různé webové stránky).
26. Žalovaný se podrobně zabýval též situací osob, které se navracejí do Iráku, ze shromážděných podkladů vyplývá, že od pádu IS se více než 4 miliony vysídlených osob navrátilo do oblasti svého původu, nebylo zjištěno, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu navracející se do Iráku čelili represím či konkrétním problémům, zvláště pokud se jedná o ekonomicky dobře situované osoby, mezi které patří též žalobkyně. Z těchto podkladů nevyplývá, že by osobám navracejícím se ze zahraničí

mělo být bráněno ve vstupu do země. Situaci popsanou žalobkyní, kdy v červnu 2018 byly osoby navracené z Finska do Iráku poslány zpět do Finska, lze tudíž vnímat pouze jako ojedinělý incident, který nemůže zpochybnit, že návraty iráckých občanů ze zahraničí běžně probíhají.

27. Žalobkyně dále namítala, že žalovaný sice zmínil zdroje lidskoprávních organizací, ale nevyhodnotil informace v nich uvedené relevantním způsobem. K tomu je třeba uvést, že žalovaný mezi podklady rozhodnutí zmiňuje též Výroční zprávu Amnesty International 2018 ze dne 22. 2. 2018, ze které však neučinil žádná výslovná zjištění. Nicméně, tato zpráva z počátku roku 2018 popisuje výlučně situaci v zemi původu v roce 2017 (resp. nejpozději na počátku roku 2018), předchází vydání původního rozhodnutí a žalovaný právě z této zprávy v původním rozhodnutí vycházel, když hodnotil, že v zemi docházelo v průběhu ozbrojeného konfliktu k válečným zločinům a k hrubému porušování lidských práv. Z toho je zřejmé, že žalovaný z této zprávy mohl vycházet pouze co do porovnání původního stavu se stavem po vydání původního rozhodnutí, který byl podkladem k tomu, zda důvody pro udělení doplňkové ochrany nadále trvají či nikoliv; žalovaný však z této zprávy nemohl čerpat zjištění ohledně aktuálního stavu v Iráku, protože daná zpráva takové informace vůbec neobsahuje. K aktuální situaci v Iráku však žalovaný shromáždil a popsal řadu dalších zpráv, ze kterých v napadeném rozhodnutí vycházel. S ohledem na to soud shledal, že dané pochybení žalovaného, který v napadeném rozhodnutí výslovně neuvedl, jaká zjištění učinil z Výroční zprávy Amnesty International ze dne 22. 2. 2018, nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

28. V rozsudku ze dne 16. 5. 2019 č.j. 1 Azs 389/2018-38 dále Nejvyšší správní soud s odkazem na svou předchozí judikaturu uvedl: „*Pouze v situacích tzv. totálního konfliktu lze předpokládat, že vážná újma brozí v zásadě každému, kdo přichází z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na daném území jej vystavuje skutečnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ale ozbrojený konflikt takový charakter nemá, cizinec musí prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on (srov. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).*“ V rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68 Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy zakotvené v § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu musí být kumulativně splněny následující podmínky: (1) země původu žadatele o mezinárodní ochranu se nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) žadatel o mezinárodní ochranu je civilista; (3) žadatel o mezinárodní ochranu by byl v souvislosti s tímto konfliktem v zemi původu vystaven vážnému a individuálnímu ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí.*“

29. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel ze shora uvedené judikatury, aplikoval tzv. třístupňový test, zabýval se situací v B., o které zjistil, že zde ozbrojený konflikt

neprobíhá, bezpečnostní situace je obecně dobrá, dále se zabýval individuální situací žalobkyně a jí tvrzenými obavami. V této souvislosti poukázal na to, že s okolnostmi týkající se minulých problémů manžela žalobkyně se již dostatečně vypořádal v původním rozhodnutí ze dne 11. 4. 2018, další obavy žalobkyně ze zhoršené bezpečnostní situace považoval za zcela obecné, to se týká též popsanych problémů s milicemi, které považoval za nepodložené a nekorespondující s jeho zjištěními pocházejícími z několika objektivních zdrojů, poukázal rovněž na skutečnost, že žalobkyně se dobrovolně vrátila do Iráku, kde v období od února do září 2017 pobývala bez jakýchkoli problémů, s ohledem na to neshledal, že by na straně žalobkyně byly dány faktory, které by u ní individuálně zvyšovaly riziko vážné újmy, soud se s tímto hodnocením ztotožňuje.

30. Žalobkyně v řízení o udělení mezinárodní ochrany deklarovala minulé problémy svého manžela, kterému bylo vyhrožováno neznámými osobami kvůli penězům, byl unesen a bylo za něj zaplacen výkupné, žalovaný však na tomto základě neshledal, že by žalobkyni (ani jejímu manželovi) hrozilo skutečné a bezprostřední nebezpečí vážné újmy dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, doplňkovou ochranu pak udělil na základě skutečností spojených s probíhajícím všeobecným ozbrojeným konfliktem, nikoli z důvodu individuálních faktorů na straně žalobkyně či jejího manžela. Ani v žalobě žalobkyně věrohodným a přesvědčivým způsobem neosvětlila, proč by pouhá skutečnost, že měl její manžel v minulosti v Iráku jako člen I. o. k. významné postavení, měla zvyšovat pravděpodobnost, že žalobkyně či její manžel budou v případě návratu vystaveni násilí ze strany ozbrojených skupin; jedná se o pouhé spekulace.
31. Manželu žalobkyně rovněž nebyla v České republice doplňková ochrana prodloužena, žalobkyni tak nic nebrání v tom, aby se do Iráku vrátila se svým manželem, dle svého vyjádření je od roku 2005 nebo 2006 ženou v domácnosti. Nejednalo by se tak ani o ženu bez doprovodu, žalobkyně ani není ženou aktivní ve veřejné sféře či porušující tradiční genderové role, což v žalobě označila za rizikový faktor z hlediska možného násilí proti ženám. Tedy, ani skutečnost, že žalobkyně je ženou, nijak individuálně nezvyšuje riziko, že by se po svém návratu měla stát terčem násilí souvisejícího se zhoršenou bezpečnostní situací v Iráku, námitka je nedůvodná. O nedůvodnosti jejích obav svědčí též skutečnost, že v roce 2017 v Iráku dobrovolně pobývala po dobu sedmi měsíců, aniž přitom čelila jakýmkoli problémům, na což poukázal již žalovaný. Soud tak shledal za neopodstatněnou námitku, dle které je u žalobkyně dáno individuální zvýšené riziko vážné újmy.
32. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
33. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 16. června 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně